

Jaarstukken 2020

versie 7 juli 2021

gemeente
gouda

3.4.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

De thema's, waarop ingezet is, zijn:

- Een inclusieve en tolerante stad;
- Preventie (inclusief aanpak armoede);
- (Thuis) wonen in de wijk;
- Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten;
- Programma 'integrale uitvoeringsorganisatie';
- Aan het werk en meedoen & programma 'naar een nieuwe sociale dienst'.

Thema: Een inclusieve en tolerante stad

In 2020 was veel aandacht voor racisme en discriminatie, onder meer naar aanleiding van de wereldwijde Black Lives Matter-beweging en de discussie rond Zwarte Piet. In Gouda heeft dat onder meer geleid tot een Jongeren Stadsgesprek, waarin jonge Gouwenars openhartig vertelden over ongelijkheid en discriminatie in hun dagelijks leven. 2020 was ook het jaar van Bruggenbouwen, waar verschillende religieuze organisaties spraken over wat hen verbindt, en van Bondgenoten, waar onder meer onderwijs, politie, religie en gemeente elkaar vertellen wat er speelt bij hun achterbannen en hoe bijvoorbeeld corona hen raakt.

Samen met Goudse ervaringsdeskundigen wordt gewerkt aan de uitvoering van het VN-verdrag Handicap, waarbij toegankelijkheid de basis is van volwaardige deelname aan de maatschappij.

Met de Regenboogalliantie is Gouda Regenboogstad verder vormgegeven, met als hoogtepunt de Regenboogweek in oktober. Corona bracht ook mooie initiatieven die de buurtverbinding stimuleerden. De Lief- en Leedstraten zijn een voorbeeld van een initiatief dat we structureel willen uitbreiden.

Thema: Preventie

De volgende activiteiten hadden in 2020 prioriteit:

Preventie en gezondheidsbeleid

In 2020 is er in samenwerking met de partners en inwoners in de stad gestart met de vorming van het Lokaal Preventieakkoord. Vanuit de analyses en gesprekken is gekeken naar welke thema's prioriteit krijgen. De thema's zijn: Bewegen & Voeding, Gezonde Leefomgeving, Verslaving, Armoede & Schulden en Inclusie & Meedoen.

In de Nota Sociaal Domein is de ambitie 'Een integrale aanpak Gezonde Wijk' opgenomen. Er is intern een bijeenkomst georganiseerd en ook met de partners zijn we tijdens een eerste bijeenkomst bij elkaar gekomen om te bespreken welke ambities, trends en samenwerkingen er mogelijk zijn. De input van deze bijeenkomsten wordt gebruikt om hier verder gevolg aan te geven.

Door de coronapandemie was inzet nodig voor het crisisteam waardoor het Lokale Preventieakkoord en de ambitie voor de integrale aanpak Gezonde Wijk is vertraagd.

Preventie van schulden

Sinds 2018 wordt de schuldhulpverlening door de gemeente zelf uitgevoerd. In het afgelopen jaar verliep de hulpverlening anders door de coronamaatregelen. Zo waren tijdens de eerste lockdown veel loketten voor flankerende hulp tijdelijk gesloten of alleen open op afspraak. Ook de gemeentelijke hulpverlening vond zoveel mogelijk plaats op afstand en dus telefonisch of via videobellen. De eerste maanden hebben minder mensen zich gemeld maar de opkomst bij het intakegesprek was 100%.

De publieksinformatie voor de campagne Gauw Daarbij stond gepland voor het voorjaar maar is vanwege de lockdown uitgesteld tot begin oktober. Met de campagne is beoogd om inwoners te informeren over mogelijke hulp bij schulden. Ook zijn de folders vernieuwd en ontvingen inwoners met betalingsachterstanden op de vaste lasten een brief met informatie over hulp bij betalingsproblemen en schulden. De effecten hiervan hebben we nog niet kunnen monitoren. Dit wordt voorbereid voor 2021.

In 2020 was 68% van de uitstroom succesvol. Dit kan zijn door een geslaagde regeling maar ook door een advies waarmee de cliënt op eigen kracht verder kan of doorgeleid wordt naar flankerende hulp.

Opvallend was in 2020:

- Minder aanmeldingen maar geen uitval tussen aanmelding en intake. De 100% opkomst van alle aangemelde klanten lijkt veroorzaakt doordat de gesprekken telefonisch of via beeldbellen gaan;
- Er werd een hoger aantal aanmeldingen verwacht maar dit bleef uit, wellicht door steunmaatregelen van de overheid. Een hoger aantal wordt nog wel verwacht in 2021. Vooral nog is er geen stijging te zien in aanvragen van jongeren en ondernemers, wat wel voorspeld is door de NVVK.

Inzet ervaringsdeskundigen bij schulden

Het project inzet ervaringsdeskundigen heeft geleid tot opgeleide ervaringscoaches. Door de corona-maatregelen zijn ook de ervaringscoaches minder vaak benaderd. Iedere maandagmiddag is er een digitale ontmoeting waar inwoners (anoniem) kunnen deelnemen en hun vragen stellen aan ervaringscoaches.

Jongerenwerk

Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd (kwetsbare) jongeren die opvallen door overlastgevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden en grenzen te stellen. Op deze wijze wordt gestreefd een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen.

De invloed van corona op het jongerenwerk in 2020 is groot geweest. Veel activiteiten konden niet doorgaan zoals gepland, de coronamaatregelen vroegen veel van de creativiteit van jongerenwerkers.

Samen met partners in de stad zijn er activiteiten op straat georganiseerd zoals bijvoorbeeld een balkonbingo. Ook was het jongerenwerk meer aanwezig om jongeren op straat aan te spreken en te informeren over de maatregelen. Hierin werd samen opgetrokken met wijkagenten en BOA's. Er zijn meer online activiteiten geweest zoals online FIFA toernooien.

De resultaten van de evaluatie van het jongerenwerk in 2019 zijn gebruikt voor het formuleren van een nieuwe opdracht vanaf 2021. Hierin is ook input van de gemeenteraad en werkbezoeken aan andere gemeenten meegenomen. Ter voorbereiding op de aanbestedingsopdracht is er met marktpartijen een marktconsultatie gehouden. In de zomer van 2020 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. Met ingang van 2021 is er een nieuwe partij voor het jongerenwerk gecontracteerd: Stichting Buurtwerk.

Verder werd ingezet op:

Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd

In 2020 zijn de partners uit preventieve ondersteuningsstructuur samengekomen om ambities, trends en samenwerking te bespreken. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de kosten van preventieve jeugdhulpstructuren, waarbij gekeken is naar de overlap tussen de verschillende regelingen om het maatschappelijke rendement beter in kaart te krijgen. De coronapandemie toonde tevens waar reeds goede samenwerkingen, flexibiliteit en kwetsbaarheden zitten in het systeem. Deze ervaring hebben we gebruikt in de nog lopende doorontwikkeling van de preventieve ondersteuningsstructuur jeugd.

Uitvoeren armoedebeleid

Conform toezegging aan de raad is op 17 maart 2020 per discussiememo inzicht verschaft in de effecten van het armoedebeleid. Naar voren is gekomen dat de beoogde effecten van het armoedebeleid zijn behaald. Het betreft de volgende 2 effecten:

- Alle huishoudtypes kunnen rondkomen voor het basispakket zoals door het Nibud gedefinieerd; en
- Het aantal huishoudens dat ook het restpakket kan bekostigen is verbeterd.

Ook is uit de analyse naar voren gekomen dat voor aanvullende maatregelen aanvullend budget noodzakelijk is. Na het verzenden van dit memo is de coronacrisis in volle hevigheid losgebarsten en zijn, mede in het kader van de bezuinigingen, geen afspraken meer gemaakt over beleidswijzigingen.

Corona heeft verder de volgende effecten gehad:

Het aantal verzilverde sportvouchers ligt lager dan in 2019 doordat tijdens langere periode in het voorjaar kinderen niet hebben kunnen sporten en de lessen niet doorgingen. In 2020 zijn er 993 vouchers verzilverd. In 2019 waren dit er nog 1300. Het jeugdtegoed voor de kinderen met een kindpakket bedraagt € 150 per kind en kan worden besteed tot 1 maart. Op 31 december was van de uitstaande tegoeden 78,25% besteed. In 2019 was dat eind december nog 83%. Het jeugdtegoed is in 2020 niet volledig verzilverd omdat niet-essentiële winkels vanaf medio december 2020 werden gesloten. Het jeugdtegoed kan niet via webwinkels worden besteed. Het resterende tegoed wordt bij wijze van uitzondering meegenomen naar een nieuwe pas per maart 2021 met aanvulling van het jaartegoed voor 2021.

De schoolkostenregeling is in de eerste lockdown tijdelijk uitgebreid met een laptopregeling voor kinderen op het basisonderwijs. Dit heeft geleid tot veel aanvragen en hogere uitgaven voor laptops. In de maanden april, mei en juni zijn er 233 laptopvergoedingen uitgekeerd voor leerlingen in het primair onderwijs. Deze regeling is geëindigd per 1 juli 2020 omdat de kinderen weer fysiek les kregen en scholen via het ministerie geld hebben ontvangen om apparaten beschikbaar te stellen aan leerlingen. Na 1 juli was de reguliere schoolkostenregeling weer geldig en kunnen alleen leerlingen op het voortgezet onderwijs in aanmerking komen voor een laptopvergoeding.

Thema: (Thuis) wonen in de wijk

De volgende activiteiten hadden in 2020 prioriteit:

Transformatie maatschappelijke zorg en Gewoon Thuis

Het nieuwe verdeelmodel voor Beschermd wonen (en maatschappelijke opvang) is nog niet bekend gemaakt in 2020 en daarom is de financiële vertaling van de samenwerkingsafspraken doorgeschoven naar 2021. Wel is er nauw samengewerkt met het CIZ en het zorgkantoor VGZ om de overgang van ongeveer 110 Wmo beschermd wonen cliënten per 1 januari 2021 vanwege Rijksbeleid soepel te laten verlopen. Deze verandering brengt een aanzienlijke verschuiving in het zorglandschap teweeg, de gemeentelijke capaciteit aan beschermd wonen plekken is daarmee gehalveerd.

In 2020 is met zorgaanbieders gewerkt aan een nieuw en eenduidig product voor beschut wonen en per 1 januari 2021 kunnen aanbieders hiervoor ook gecontracteerd worden door de regio Midden-Holland. Beschut wonen is een geclusterde woonvorm zonder 24-uurs zorg, waarbij cliënten wel zelf de huur betalen. Voor Gewoon thuis (waarbij cliënten geheel zelfstandig wonen in de wijk) is ook gewerkt aan de borging in een vast product en naar verwachting kan het product in het voorjaar van 2021 ingekocht worden. In 2020 is ook veel aandacht gegaan naar het realiseren van woonvormen en extra huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. Zo is medio 2020 de Bernardhof geopend, een woonvoorziening voor jongeren met én zonder ondersteuningsvraag.

Maatschappelijke opvang

Corona heeft grote invloed gehad op de inrichting van de maatschappelijke opvang. Om te kunnen voldoen aan de 1,5 meter-maatregel is de nachtopvang anders opgezet, met 24-uursopvang en voor iedereen een eigen kamer. Vanaf maart t/m december hebben er bijna onafgebroken ook deelnemers van de nachtopvang onderdak gehad in het Best Westernhotel. De jongerenopvang heeft een eigen tijdelijke locatie gekregen. Daarnaast is deze andere invulling van de opvang meegenomen in het actieplan dakloosheid, waarvoor de gemeente voor 2021 financiën ontvangt van het Rijk.

Centraal meldpunt dak- en thuislozen

Onderzoek van de Nederlandse Straatdokters in 2019 laat zien dat de opvang en zorg aan dak- en thuisloze mensen in de regio Midden-Holland aanwezig maar erg versnipperd is tussen organisaties. Dit leidde tot onduidelijkheid in processen en de aanwezigheid van verschillende ingangen. In 2020 is het project Innovatie in de Opvang gestart. Dit heeft geleid tot het Centraal meldpunt dak- en thuislozen, dat per januari 2021 is gestart. Hierbij is er één herkenbare, centrale toegang tot voorzieningen en hulpverlening voor dak- en thuisloze personen van 23 jaar en ouder opgezet.

Gewoon Thuis Jeugd

Het integrale ambulante team "PAST" is vormgegeven door gezamenlijke aanbieders voor de meest complexe gezinnen binnen de regio, waarbij het doel is onder meer om hiermee uithuisplaatsingen te voorkomen. Het team is snel inzetbaar en biedt integrale ambulante hulp en is zoveel als nodig inzetbaar. Daarnaast is het integrale team "In Verbinding" met de JIM-aanpak (jouw ingebrachte mentor) ook doorontwikkeld binnen de regio en goed inzetbaar bij complexe gezinssituaties. Via de informele mentor (de JIM) versterken we blijvend de gezinnen. De experttafel heeft elke twee weken plaatsgevonden om voor complexe casussen een maatwerkoplossing te bieden. Door corona is de experttafel gedurende het jaar digitaal gegaan.

Binnen het project versterking van de pleegzorg is er een verkenning gedaan op de Mockingbird-aanpak. Deze aanpak versterkt pleeggezinnen door het vormen van pleegzorg gelieerd aan een zogenoemde HUB home. De HUB home biedt onder andere mogelijkheden van logeren, activiteiten en scholing. Binnen het netwerk versterken pleeggezinnen elkaar.

Verder werd ingezet op:

Langer Thuis Wonen

In februari 2020 is een eerste succesvolle bijeenkomst georganiseerd over langer thuis wonen van ouderen. Met inspirerende workshops, tijd voor netwerken en informatie-uitwisseling.

In 2020 is er gewerkt aan de drie pijlers van het langer thuis wonen: voldoende passende en geschikte huisvesting voor (kwetsbare) ouderen, een passende woonomgeving en adequate ondersteuning thuis. Vooral de huisvesting heeft daarbij de aandacht gehad in 2020. De woningcorporaties werken aan een plan om de doorstroming te bevorderen en op nieuwbouwplekken zoeken we naar kansen om (ook) huisvesting voor ouderen te realiseren. Gesprekken over een nieuw woonconcept 'het Ouden Huis' zijn in volle gang en ook de mogelijkheid van een tweede Knarrenhof wordt onderzocht.

Daarnaast is zorgtechnologie een belangrijk thema en is de intentie om aan te haken bij het thema Zorg en Technologie binnen Campus Gouda. Zo kunnen kansen worden benut die er liggen om langer thuis wonen ook vanuit technologie te ondersteunen. Hierover zijn in 2020 de eerste gesprekken gevoerd. Tot slot is bewustwording een belangrijk onderwerp geweest in 2020. In samenwerking met het programma 'Samen ouder worden' is gewerkt aan een nieuwe publicatie van 'Zilveren helden': de wooneditie. Het boekje zal in 2021 gelanceerd worden als de meest beperkende maatregelen rond corona voorbij zijn.

Inclusieve Wijk: Westergouwe

In 2020 zijn mooie stappen gezet om te werken aan een inclusieve wijk. Door corona liep dit anders dan gepland en zijn de bijeenkomsten vooral digitaal geweest. Er zijn circa vijf bijeenkomsten geweest met de gebiedscoalitie en één bewonersbijeenkomst. De gebiedscoalitie is een unieke groep organisaties, waarbij niet alleen zorg en welzijn aan tafel zit, maar ook de bewonersvereniging, de woningcorporaties, Sport.Gouda, de projectontwikkelaar en het projectbureau. Iedere organisatie draagt op de eigen manier een steentje bij aan de inclusieve wijk: door bewoners bij elkaar te brengen (projectbureau en bewonersvereniging met hun samenwerkingspartners), gevarieerd te bouwen (gemeente, ontwikkelaars en woningcorporaties), mooie, groene zones aan te leggen met veel mogelijkheden voor ontmoeting en goede toegankelijkheid (projectbureau) en nu al in gezamenlijkheid na te denken over de toekomstige voorzieningen en hoe deze bij kunnen dragen aan de sociale cohesie in de wijk (allen). Het project inclusieve wijk heeft ertoe bijgedragen dat vanuit breder perspectief naar de woningbouwprogrammering in Westergouwe gekeken wordt. In het gebouw van Woonpartners Midden-Holland dat nu gebouwd wordt op de Boerderijkavel komen bijvoorbeeld ook plekken beschut wonen voor Kwintes en in Westergouwe III komen meer sociale huurwoningen dan eerder gepland en wordt gewerkt aan plannen voor een complex voor wonen met zorg.

Participatie in de Buurt 3.0

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn buurthuizen/huizen van de Buurt en huiskamers een deel van het jaar gesloten geweest. Er is steeds gezocht naar de mogelijkheden binnen de beperkingen zodat er toch aandacht was voor de meest kwetsbaren. Zo is er bijvoorbeeld in het begin van de eerste lockdown telefonisch contact onderhouden met de deelnemers van het inloophuis. In de buurthuizen mocht niet meer gezamenlijk gegeten worden, maar er werden wel vers gekookte maaltijden door vrijwilligers bij de wijkbewoners aan huis bezorgd, of de mogelijkheid geboden om een maaltijd op te halen. In de tweede lockdown is voor de meest kwetsbare groepen onder strenge voorwaarden mogelijk gemaakt om in kleine groepjes elkaar toch veilig te ontmoeten. Dit is voor het welbevinden van deze doelgroep erg belangrijk en er is ook grote behoefte aan.

De herijking van de regeling Participatie in de Buurt is in de opstartfase.

Mantelzorg

In 2020 is de respijtwijzer gelanceerd. Het was een lang gekoesterde wens om de mogelijkheden om even vrijaf te nemen als mantelzorger beter inzichtelijk te maken voor mantelzorgers en professionals. Bij het onderzoeken van de mogelijkheden van respijtzorg is meermaals geconcludeerd dat de huidige mogelijkheden onvoldoende bekend zijn. En ook blijkt bij het zoeken naar nieuwe mogelijkheden dat het voor mantelzorgers echt maatwerk is om de juiste hulp en ondersteuning te vinden en te krijgen. Ook blijkt uit meerdere onderzoeken dat mantelzorgers tevreden zijn over de hulp bij het huishouden voor mantelzorgers. Dit kan een ontlasting zijn voor meerdere groepen mantelzorgers. In afwachting van een nieuwe aanbesteding, is er met de huidige aanbieders van hulp bij het huishouden een overbruggingscontract afgesloten onder dezelfde voorwaarden als in 2020.

Thema: Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten

De volgende activiteiten hadden in 2020 prioriteit:

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Er is een onderzoek uitgevoerd naar de (doorlooptijden van) de jeugdbeschermingsketen en cliënten met ervaring in de jeugdbescherming zijn geïnterviewd over hun ervaringen. Dat heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen die door de betrokken organisaties in praktijk worden gebracht. Voorbeelden hiervan zijn: cliënten eerder betrekken bij beslissingen, starten bij hun vraag/behoefte, zorgen dat niet steeds hetzelfde verhaal hoeft te worden verteld, meer kijken naar het hele systeem en de samenwerking versterken.

Er is door een werkgroep een plan van aanpak gemaakt om te starten met de 'werkwijze teammodel' waarbij alle betrokken organisaties aan de voorkant samen in één team werken. Er is een plan gemaakt voor deskundigheidsbevordering van de lokale teams, hierin is ook de samenwerking met het programma Geweld Hoort Nergens Thuis gezocht. Humanitas is gestart met de begeleide omgangsregeling (BOR) waarbij getrainde vrijwilligers ouders in scheiding helpen om (vastgelopen) omgang op gang te brengen. Dit heeft geresulteerd in een aantal succesvolle 'koppelingen'.

Aanpak Huiselijk Geweld

Vanwege de coronamaatregelen is de vrouwenopvang in 2020 tijdelijk verhuisd naar een andere locatie. Hiermee hadden de vrouwen (en kinderen) meer ruimte om afstand tot elkaar te houden. Tegen de zomer zijn de meeste vrouwen weer terugverhuisd naar de oorspronkelijke locatie. Door een verhoogde toestroom bij de vrouwenopvang is de uitwijklocatie nog deels aangehouden omdat er te weinig plekken zijn op de eigen locatie. In de Vrouwenopvang is hard gewerkt aan de nieuwe methodiek Doorstart om de nazorg en overgang naar het normale leven goed in te richten.

In 2020 zijn activiteiten uitgevoerd op basis van de Regiovisie 2019-2023. Zo zijn de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de lokale teams vastgesteld en hebben alle gemeenten met een zelfscan de voortgang van de lokale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder de loep genomen. Op de onderwerpen van de Meldcode huiselijk geweld, ouderenmishandeling en mensenhandel zijn handreikingen geschreven waar de individuele gemeenten mee aan de slag zijn gegaan. De vernieuwde samenwerkingsafspraken Veilig Thuis – sociaal team zijn vastgesteld en worden geïmplementeerd. Projectsubsidie is ontvangen via het landelijke programma Geweld hoort nergens thuis voor een deskundigheidsbevorderingsprogramma voor alle lokale teams van de regio Hollands Midden, genaamd Samen voor Stabiele Veiligheid. Eind 2020 is het project van start gegaan.

Invulling taakstelling

Het doel is om duurzaam binnen de financiële kaders invulling te geven aan de ambities van het sociaal domein. Hiertoe wordt een pakket aan maatregelen uitgevoerd dat gericht is op het realiseren van de in de begroting opgenomen taakstelling voor 2020 en verder.

Begin 2020 bleek dat de prognoses leiden tot overschrijding van de financiële kaders voor programma 4. Het college heeft opdracht gegeven tot een inventarisatie van bezuinigingsmogelijkheden gemeentebreed en bijsturing op het sociaal domein in het bijzonder. Deze opdracht heeft geleid tot diverse maatregelen en het opzetten van een programma om te sturen op de kosten voor Jeugd en Wmo.

Verder werd ingezet op:

Transformatie jeugd GGZ

Door de uitbreiding van het product basis GGZ plus intensief hebben aanbieders meer mogelijkheden om te behandelen binnen de basis GGZ, wat ruimte zou moeten opleveren in de specialistische GGZ (SGGZ). Door in te zetten op meer behandeling binnen de basis via de huisartsenpilot en de integrale uitvoeringsorganisatie wordt aan de voorkant meer gestuurd op de instroom bij SGGZ en jeugdhulp breed. Er is ingezet op preventie op de scholen rondom mentale gezondheid, ook in relatie tot depressie. Waar dit door corona bemoeilijkt is, is overgegaan op digitale ondersteuning aan scholen en hun leerlingen. Door de GGZ inzichtelijker te maken, hulpvragen eerder en duidelijker uitgevraagd te krijgen en hier professionele hulp op in te zetten werken we verder toe naar normalisatie en effectieve inzet van beschikbare zorg.

Het contractmanagementteam Jeugd GGZ (JGGZ) stuurt meer op het zorglandschap van de JGGZ houdt de budgetten nauwgezet en signalen rondom de beschikbaarheid van de inzet in de regio in de gaten.

Ontwikkeling zorg en veiligheidshuis

De governancestructuur voor het zorg en veiligheidshuis is ontwikkeld met alle betrokken partijen. Vanaf 1 januari 2021 is de nieuwe governancestructuur een feit en zijn de onderdelen van de GGD van de sector Veilig Thuis en het Meldpunt Zorg en Overlast samengegaan met het Veiligheidshuis.

Wet verplichte GGZ (Wvvgz)

De uitvoering van de Wvvgz ligt bij het Meldpunt zorg en overlast van de GGD. In de loop van 2020 zijn de eerste regionale en lokale ervaringen opgedaan met de wet. De evaluatie en ontwikkelingen worden gemonitord in de stuurgroep van het (zorg- en) veiligheidshuis.

Contractmanagement en toezicht Wmo en Jeugd

- Naast het reguliere contractmanagement zijn in 2020 de volgende zaken gerealiseerd: Toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid. In 2020 is regionaal een toezichthouder aangesteld die zich richt op het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid van de geleverde voorzieningen jeugd en Wmo. Hiermee is invulling gegeven aan een wettelijke taak en wordt bevorderd dat er kwalitatief goede en rechtmatige ondersteuning geleverd wordt;
- Herijking tarieven jeugd en Wmo. Er heeft een zorgvuldige herijking plaatsgevonden van de tarieven van een groot aantal diensten naar aanleiding van signalen van aanbieders dat de tarieven in Midden-Holland niet reëel zouden zijn. Bij de herijking van de tarieven is een transparant model gebruikt met voor alle diensten vergelijkbare parameters. Gekeken is onder andere naar de loonontwikkeling in de van toepassing zijnde cao's en een opslag voor risico is toegevoegd. Daarnaast is aandacht geweest voor ontwikkelingen bij bepaalde diensten die om inhoudelijke redenen om aanpassing van parameters vragen, zoals vakbekwaamheidseisen. Het resultaat is een verhoging van de tarieven;
- Corona-afspraken. Vanwege de uitzonderlijke situatie zijn afspraken gemaakt met aanbieders voor compensatie van omzetsderving en meerkosten en het leveren van alternatieve ondersteuning.

Thema: Programma Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein

De volgende activiteiten hadden in 2020 prioriteit:

Inrichten integrale uitvoeringsorganisatie

In 2020 is hard gewerkt aan het opzetten van de nieuwe integrale uitvoeringsorganisatie met een nieuwe afdelingsstructuur in drie uitvoerende afdelingen. De afdelingen zijn gevormd. Per 1 januari 2021 is de integrale uitvoeringsorganisatie een feit.

Sociaal teams

Drie teams in drie gebieden leveren basishulp (beschikkingsvrij en laagdrempelig), zorgcoördinatie, mantelzorg-ondersteuning, budgetbeheer, cliëntondersteuning, bemoeizorg en geven informatie en advies. De teams zorgen voor advisering over maatwerk en het realiseren van vernieuwende oplossingen voor inwoners van 0 tot 100+ in samenwerking met het preventieve veld, vrijwilligers en de wijk. De huidige teams zijn in 2020 verder doorontwikkeld en de voortzetting na afloop van het contract in 2020 is gerealiseerd.

De teams hebben door corona hun werkwijze aangepast om aan de maatregelen van het RIVM te kunnen voldoen. De hulpverlening en ondersteuning is zoveel mogelijk voortgezet en waar nodig is ingespeeld op de actualiteit met bijvoorbeeld een activiteitenplacemat huis-aan-huis of het matchen van vraag en aanbod van (corona-gerelateerde) vragen in de wijk.

Thema: Aan het werk en meedoen & programma naar een nieuwe sociale dienst

Bijstandsgerechtigden aan het werk en effectieve en efficiënte dienstverlening op maat voor werkzoekenden

De coronacrisis had in 2020 tot gevolg dat het beroep op bijstand toenam, dat extra en ook andere inzet werd gepleegd om inwoners te ondersteunen naar werk en dat de gemeente er een extra taak bij kreeg met het uitvoeren van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

De dienstverlening werd op onderdelen aangepast aan de RIVM-richtlijnen voor bestrijding van het coronavirus. Na aanmelding werd direct telefonisch contact opgenomen. De gesprekken met cliënten verliepen voornamelijk telefonisch. Er werden online trainingen ontwikkeld, met speciale aandacht voor het voeren van een digitaal sollicitatiegesprek. Met extra snelle dienstverlening werd ingezet op het vlot weer aan het werk helpen van inwoners die door de coronacrisis hun baan verloren en een beroep deden op bijstand. Personeel werkte in twee teams die afwisselend – niet tegelijkertijd - op kantoor aanwezig waren.

Een reductie van het aantal bijstandsgerechtigden kon door de coronacrisis niet worden gerealiseerd: het aantal bijstandsdossiers steeg van 1.594 op 1 januari 2020 naar 1.738 op 1 januari 2021 (excl. Tozo dossiers). 115 Bijstandsgerechtigden werden geplaatst op fulltime werk, een kleine honderd op parttime werk en 8 jongeren gingen (terug) naar school. Negentien statushouders werden begeleid naar werk en/of naar school; deze cijfers zijn inbegrepen in bovenstaande plaatsingscijfers.

De gemeente nam met de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) – als onderdeel van het nationale steunpakket coronacrisis – 2.061 besluiten over inkomenssteun en 218 besluiten over lening van bedrijfskapitaal aan zelfstandig ondernemers, zoals zzp'ers, die door de coronacrisis plotseling geen of veel minder inkomsten hadden. Voorafgaande aan de start van de regeling bood de gemeente Gouda een voorschotregeling, waarbij ondernemers met broodnood binnen een week een voorschot op de rekening ontvingen. Deze (extra) regeling was tamelijk uniek in Nederland en werd erg gewaardeerd.

Programma 'naar een nieuwe sociale dienst'

Er is hard gewerkt aan de inrichting en bemensing van de integrale uitvoeringsorganisatie die in 2021 start en waar de sociale dienst deel van uitmaakt. 2020 stond in het teken van het verder op orde brengen van de basis van de dienstverlening, professionalisering van personeel, integraal werken, continuïteit en opvolging van cliënten in beeld brengen. Werkprocessen zijn heringericht, documenten en dossiers zijn gedigitaliseerd en de informatievoorziening is grotendeels op orde gebracht. Er is begonnen met het begrijpelijk herschrijven van brieven en beschikkingen. De tevredenheid van cliënten over de contacten met de sociale dienst is verbeterd.

Het Werkgeversservicepunt (WSP) Midden-Holland is nieuw leven ingeblazen en er is ingezet op een organische groei van de samenwerking. Eind 2020 werd nauw samengewerkt met gemeenten uit de arbeidsmarktregio, het UWV, Promen en Ferm Werk. Tevens werd uitvoering gegeven aan de activiteiten uit Perspectief op Werk in een vergaande samenwerking met VNO NCW. De belangrijkste resultaten zijn dat adviseurs in de regio structureel samenwerken, dat een nieuwe WSP website werd gelanceerd en dat meerdere werkgelegenheidsprojecten gericht op matching gezamenlijk uitgevoerd en voorbereid werden. Hiermee werden in 2020 – ondanks de coronacrisis - minimaal 40 werkzoekenden extra in de arbeidsmarktregio Midden-Holland aan het werk geholpen. Maar diverse werkgelegenheidsprojecten vanuit Perspectief op Werk en het WSP hebben vertraging opgelopen door de verslechterde situatie op de arbeidsmarkt.

Ondersteuning van arbeidsbeperkten

Het ondersteunen van arbeidsbeperkten naar werk stond vanwege de coronacrisis ook behoorlijk onder druk. Hierdoor was het lastiger om de groep arbeidsbeperkten naar werk te leiden en stroomden een relatief grote groep terug naar de uitkering. Er werden in totaal 28 garantiebannen gerealiseerd (doel: 60). In 2021 wordt er middels een offensief extra inspanningen gedaan om deze doelgroep aan het werk te helpen.

Er werden 42 beschutte werkplekken gerealiseerd.

Langdurig uitkeringsgerechtigden

Op peildatum 1 september 2020, ruim 2 jaar na de start van het programma naar een nieuwe sociale dienst (medio 2018), zijn 338 langdurig uitkeringsgerechtigden bijstandsonafhankelijk geworden. Het betreft hier de inwoners die op 1 juli 2018 twee jaar of langer een bijstandsuitkering ontvingen plus de inwoners die tussen peildatum 1 september 2019 en 1 september 2020 de verblijfsduur van 2 jaar bereikten. Een kwart bereikte de AOW-gerechtigde leeftijd of was overleden; ruim een derde ging aan het werk of naar school; de verdere afname had te maken met andere redenen, zoals verhuizing naar buiten Gouda, het aangaan van een relatie met een partner met inkomsten, detentie, op eigen verzoek of in verband met ontvangen vermogen boven de toegestane grens.

Social return

In 2020 werden in totaal 56 werkzoekenden via social return (SR) aan werk geholpen of kregen de mogelijkheid om werkervaring op te doen (target 70). De nadruk werd gelegd op sectoren met personeelstekorten passend bij de doelgroep. Tijdens de eerste periode van de coronacrisis lag de nadruk vooral op het ondersteunen van werkgevers en het aan het werk houden van (kwetsbare) mensen en minder op het opstarten van nieuwe social return activiteiten. De aanpak werd in 2020 verder doorontwikkeld waarbij subsidierelaties, woningcorporaties en contractpartners (zoals Wmo-organisaties, jeugdorganisaties, Beschermd Wonen) gestimuleerd werden om SR toe te passen of hiervan gebruik te maken.

Broekriem (JobOn)

In 2020 maakte de gemeente Gouda wederom (voor het 5de jaar op rij) gebruik van de diensten van 'Stichting de Broekriem' (inmiddels Stichting JobOn). Deze stichting organiseert met behulp van tot eventmanager opgeleide vrijwilligers gratis netwerkbijeenkomsten voor werkzoekenden. Zij worden geactiveerd en gestimuleerd hun persoonlijk leiderschap te vergroten in de zoektocht naar passend werk. Tijdens deze bijeenkomsten wordt er gewerkt aan onder andere het CV, het online sollicitatiegesprek, netwerkvaardigheden en digitale skills. Het contract heeft een looptijd van twee jaar van 1 juni 2019 t/m 31 mei 2021. In totaal werden in de periode van 1 juni 2019 t/m 31 december 2020 7 eventmanagers opgeleid (taakstelling tot einde contract 8 eventmanagers) en 20 fysieke events en 5 online events georganiseerd (taakstelling tot einde contract 40 events).

Inspeland op de coronacrisis bood JobOn via een nieuwe e-learning portal 130 gratis onlinetrainingen aan. Bovendien profiteerden inwoners van Gouda wekelijks van circa 5 extra webinars. Deze werden aangeboden om werkzoekenden, ook in tijden van coronacrisis, vanuit huis te bereiken en met allerlei oefeningen in break-out rooms met elkaar te verbinden.

Inzet van app

In de tweede helft van 2020 werd binnen het kader van Perspectief op Werk in de arbeidsmarktregio draagvlak bereikt voor het gezamenlijk invoeren van een digitaal matchingsplatform. In 2021 start hiervoor een regionale pilot met de techniek achter Hallo Werk! (Matchcare / Jobport). Hallo Werk!, een initiatief van gemeenten Rotterdam en Den Haag besloot zich voornamelijk te richten op het beschikbaar maken van het platform in de vier grootste gemeenten.

Ruimte voor experimenten

In 2020 werden twee experimenten met ondernemen vanuit de bijstand uitgevoerd:

1. 14 bijstandsgerechtigden met ondernemerspotentie werden ondersteund bij parttime ondernemen naast part time werken. Tijdens de coronacrisis was het opstarten van een onderneming soms behoorlijk lastig. Inmiddels zijn vijf deelnemers gestopt, één of misschien twee deelnemers kunnen hun onderneming wellicht beter voortzetten binnen de sociale coöperatie. Twee deelnemers zijn uitgestroomd uit de bijstand omdat ze met hun eigen onderneming in hun inkomsten konden voorzien en vijf hebben een baan in loondienst en daarom geen bijstand meer nodig. De gemeente Gouda zet dit experiment voort;
2. Voor bijstandsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is de sociale coöperatie Een Nieuwe Kans U.A. opgericht. Hoewel het de bedoeling was om de oprichting van de sociale coöperatie en de instroom van kandidaten zoveel mogelijk parallel te laten verlopen is ook hier de coronacrisis een hindernis gebleken. Voordat kandidaten instromen doorlopen ze een traject binnen The Melting Shop wat moet resulteren in een ondernemingsplan en een door alle partijen geaccordeerd trajectplan (beschrijft de wederzijdse inzet). Zodra de coronamaatregelen dit toelaten en voor de aspirant kandidaten een zo veilig mogelijke werkomgeving kan worden geboden kunnen de trajecten van de kandidaten van de sociale coöperatie starten.

Maximale inzet voor inburgering: begeleiden bij taalverwerving, integratie en werk

- Begeleiding naar werk

In 2020 zijn twee projecten gestart voor speciale begeleiding van statushouders naar werk:

1. Het Swanenburgshofje is in samenwerking met gemeente Gouda gestart met het project Jobhulpmaatje. Jobhulpmaatje begeleidt statushouders bij het solliciteren en het zoeken naar werk;
2. Samen met Vluchtelingenwerk is het project Vluchtelingen Investeren in Participatie (VIP) gestart. In een aantal werksessies met sollicitatietrainingen zijn statushouders voorbereid op de arbeidsmarkt.

Beide projecten zijn vanwege corona aangepast. Vluchtelingen Investeren in Participatie is digitaal afgerond en heeft daardoor minder resultaat opgeleverd. Jobhulpmaatje heeft een doorstart gemaakt met kleinere groepen en aangepaste werkvormen in verband met corona. Vluchtelingen Investeren in Participeren was een eenmalig project. Jobhulpmaatje loopt door.

- Integratie: uitgebreide participatieverklaring

Nieuw binnengekomen statushouders zijn verplicht de zogenaamde participatieverklaring (PV) af te leggen. In regioverband is dit PV-traject uitgebreid naar een serie voorlichtingsbijeenkomsten over verschillende aspecten van de Nederlandse samenleving zoals wonen, verkeer, onderwijs, gezondheidszorg en financiën. Het PV-traject gebeurt in nauwe samenwerking met Vluchtelingenwerk. Ook de bijeenkomsten voor de PV zijn vanwege corona uitgesteld. Er wordt een digitale variant onderzocht, maar dat is voor deze doelgroep moeilijker.

Vorbereiding Wet inburgering

1. Aanbesteding inburgeringsonderwijs

Gouda heeft in 2020 samen met de gemeenten in de arbeidsmarkt Midden-Holland de aanbesteding van het inburgeringsonderwijs regionaal voorbereid. De Wet inburgering is in november 2021 uitgesteld tot 1 januari 2022. Dit betekent dat ook de publicatie van de aanbesteding is opgeschoven van najaar 2020 naar voorjaar 2021.

2. Vorbereiding taalnetwerk

In 2020 is gestart met het verder uitbreiden van het informele taalnetwerk ter ondersteuning van taalontwikkeling. Dit ter voorbereiding op de rol in de nieuwe wet. Hierin wordt samengewerkt met Taalhuis, bibliotheek en taalmaatjes. Er vindt afstemming plaats met de Aanpak Laaggeletterdheid en de Wet Taaleis. Het voorgenomen zomerprogramma voor inburgeraars kon vanwege corona niet doorgaan maar wordt aangepast verder ontwikkeld.

3. Samenwerking organisaties

De samenwerking met Vluchtelingenwerk op het gebied van maatschappelijke begeleiding is geïntensiveerd vooruitlopend op de nieuwe wet. Met Vluchtelingenwerk en het sociaal team wordt gewerkt aan een snellere integratie in de wijken. Dit is een voorbereiding op de zogenaamde brede intake.

Promen: DVO Pro Work

Voor de "mens-ontwikkel-dienstverlening" binnen de Participatiewet (PW) is binnen Promen een aparte BV opgericht: ProWork. Om de PW-dienstverlening vorm te geven en ook vast te leggen is met ProWork een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. De DVO liep in 2020 af en is geëvalueerd. De nieuwe DVO is op onderdelen aangevuld en aangepast. Dit komt naast het mens-ontwikkelaspect de wederzijdse administratieve en financiële aansluitingen ten goede. Daarnaast biedt het Gouda door opnemen van een prijslijst de mogelijkheid om prognoses te maken. Dit kon voorheen niet. Ten slotte is afgesproken dat elk jaar een bijlage bij de DVO wordt gevoegd met daarin de doelen die Gouda met en via Prowork wil realiseren. Het gaat hier om garantiebanen, Beschut Werkenplekken, school@work en uitgaven aan externe jobcoaching. De nieuwe DVO geldt tot eind 2023.

3.4.2 Corona

Corona heeft op veel aspecten van het sociaal domein een grote impact gehad. Zowel voor de medewerkers van de gemeente Gouda waarvan er veel actief waren in de crisisorganisatie, maar ook op de inwoners van de stad en de uitvoering van het beleid. De effecten op het sociaal domein zijn te lezen in de coronamonitor en in de thema's die in dit hoofdstuk worden behandeld.